

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A színházak diktátora*

Forrás: *Magyarország*

Bp.

(Hely)

1920. T. 10.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Idő

" 1920 "

Személy

Közp. nyomt

A színházak diktátora

Reinitz Béla a bíróság előtt — Rablással vádolják

Budapest, február 9.

(A Magyarország tudósítójától.) A budapesti büntetőtörvényszék Stengl Antal dr. elnöklésével ítélkező tanácsa ma tárgyalta Reinitz Béla dr. bűnügyét. Az ügyészség Reinitz Bélát a színházak köztulajdonba vétele miatt rablás büntetével vádolja. Reinitz ugyanis a szocializált színházak és mulatók biztosságának a főnöke volt a proletárdiktatura alatt és ő rendelkezett a színházak és mulatók minden vagyonával. Ez idő alatt tizenötmillió koronát pazarolt olyképp, hogy a népbiztosságon 177 személyt alkalmazott, akik számára 23 lovat és 8 kocsit szerzett. Bűnül róják fel neki azt is, hogy fölös számmal szerződttetett színészeket és színésznőket és tulságosan magasra emelte művészeti személyzet fizetését.

A vádirat felolvasása után az elnök megkezdi Reinitz Béla dr. kihallgatását.

Reinitz kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Kommunista nem volt. Őt már a Károlyi-kormány alatt nevezte ki Kunfi az állami színházak miniszteri biztosságává, csak a művészeti ügyeket intézte, gazdasági dolgokkal nem foglalkozott és nem is értett azokhoz. A színházak szocializálásáról nem tudott, azoknál nem volt jelen. Arról sem tudott, hogy az egyes előadások előtt propaganda beszédeket tartottak, mert ezeket a hadügyi népbiztosság propaganda osztálya rendezte, melyhez ő nem tartozott. Neki külön osztálya nem is volt, közvetlenül a népbiztos mellé volt beosztva.

Ami azt a vádat illeti, hogy tömegesen szerződttetett színészeket és színésznőket, akiknek magas fizetést adott, ez személyes ténye volt, de meg volt az indoka rá. Mikor a diktatura kitört, egész sereg színész és színésznő vesztette el ekziszcenciáját és jött hozzá állást kérni. Ő egy kollektív társulatot szervezett és ennek tagjaivá szerződttetete őket. Voltak azonban nagynevű színésznők, mint például Kürty Klára, akiket nem lehetett egy kollektív társulathoz beosztani. Ezeket egyes nagyobb színházakhoz szerződttetették. A fizetések megállapítása nem az ő lepedője volt. Ő csak kért és kapott ötmillió koronát, hogy azokat a színészeket, akiknek segélyt adni nem lehetett, állásához juttathassa. Minden más alkalmazás a népbiztosság intézkedésére történt, amibe beleszólása nem volt. Így alkalmazták az ő előszobájában Kun Bélánét is, aki épp olyan hivatalnok volt, mint más.

Ami a kocsik és lovak tartását illeti az a gazdasági hivatalra tartozott, amelynek Maróczy Géza volt a vezetője. Ő nem tud semmit a dologról. Neki magának, mint beteg embernek, akinek egész nap kellett járnia, volt egy kőfogatu kocsija. Arra a vádra, hogy három héttig Bécsben mulatott, megjegyzi:

— Igaz, hogy ebédeltem Bécsben. Amennyiben ezt mulatlásnak lehet tekinteni, akkor tényleg mulattam, mert ebben az időben Pesten nem lehetett ebédelni.

Arra a kérdésre, hogy miért volt a szocializált színházaknak olyan óriás deficitje, azzal felelt, hogy az egész természetes volt. A diktatura 131 napig tartott. Ezalatt kétszer emelték a fizetéseket, leszállították a helyárait, negyvenöt napig kényszerszünetet tartottak és öthónapi fizetést adtak négy helyett, mert áprilisban megkapták a márciusi fizetést utólag és az április fizetést előre. Ezek a körülmények természetesen idéttek elő a deficitet.

Neki magának a Károlyi-kormány alatt 1500 korona fizetése volt, amit a diktatura alatt 2400 koronára emeltek föl.

Reinitz Béla kihallgatása után az elnök szünetet rendelt el.

A tanukihallgatások

Szünet után a tanukihallgatásokra került a sor. Ifj. Wlassics Gyula, a színészet országos felügyelője kijelenti, hogy amiről tud, csak halom-másból tudja, személyes tapasztalatai Reinitz működéséről nincsenek.

Beöthy László jelen volt azon az estén, amikor az összes színházakat felrendelték a kultuszminisztériumba kilenc órára és ott Kunfi anélkül, hogy szemükbe mert volna nézni, kijelentette, hogy az összes színházakat és mulatóhelyeket köztulajdonba veszik. Beöthynek arra a kérdésére, vajjon kárpótlással, vagy anélkül kommunizálják el a színházakat, Kunfi azt felelte, hogy erre nézve a kormányzótanács még nem határozott. Határozatlan nem emlékszik rá, hogy Reinitz jelen volt-e, csak azt tudja, hogy Balázs Béla és Bánóczi ott voltak. Még aznap este

érkezetet volt a kultuszminisztériumban a színházak következő heti műsoráról. *Mindenféle ahhoz nem értő ember beszélt, javaslatokat tett és intézkedett. Reinitz azonban ezen a megbeszélésen nem vett részt. Ő inkább csak zenei dolgokkal törődött.* Arra a kérdésre, hogy a színházi személyzet fizetésének fölemelése növelte-e a deficitet, Beöthy azt feleli, hogy igen, de a *fizetéseket emelni kellett.*

Az elnök megkérdezi, mi lehet annak az oka, hogy színészek aláírásával memorandum érkezett a törvényszékhez, amelyben Reinitz szabadon vocsátását kéri.

Beöthy kijelenti, hogy Reinitzet mindenki szereti, mert tisztességes és művészember.

Az ügyész erre azt a kérdést veti föl, hogy ha Reinitz olyan művészember, amilyennek tartják, hogy lehet az, hogy mint egy biztosító társaság hivatálnokát tartóztatták le.

— Mindkettő a speciális magyar viszonyokat jellemzi, — felelte Beöthy.

Ezután *Faludi Miklóst, a Vigszínház igazgatóját* hallgatták ki, aki jelen volt a Vigszínház pénztáránál, amikor azt lefoglalták. Elmondja, hogy a Vigszínháztól elvitték diszleteket, színet, szerződettek tíz tagot, akiket egyáltalán nem használtak, de ezeknek csak minimális fizetésük volt. Hogy mennyiben volt ebben része Reinitznek, azt nem tudja.

Több lényegtelen vallomás után a tárgyalás folytatását holnap reggel kilenc órára halasztották. Beidéztek tanuképpen *Faludi Jenőt és Faludi Sándort.*